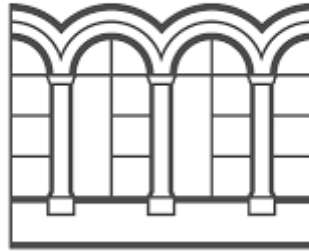

ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ

1838

Универзитет у Београду

Филозофски факултет

Одељење за историју

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ**

Садржај

1. Опис процеса самовредновања
2. Основни подаци о Одељењу за историју
3. Процена испуњености стандарда
  - Стандард 4. Квалитет студијског програма
  - Стандард 5. Квалитет наставног процеса
  - Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника
  - Стандард 8. Квалитет студената
  - Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
  - Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
  - Стандард 11. Квалитет простора и опреме
  - Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета
  - Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета
  - Стандард 15. Квалитет докторских студија

1. ОПИС ПРОЦЕСА САМОВРЕДНОВАЊА

Поступак самовредновања који је предмет овог извештаја обављен је у свим областима обезбеђивања квалитета предвиђеним *Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа* Националног савета за високо образовање и интерним актима који регулишу обезбеђивање квалитета Филозофског факултета. Извештај о самовредновању студијских програма пружа неопходне информације о свим аспектима рада Факултета и оцену испуњености услова за акредитацију. Извештај садржи предлоге и сугестије за отклањање уочених слабости и унапређење квалитета.

У поступку самовредновања учествовали су бројни органи и тела Факултета а поступак је координирала Одељенска комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање. У поступку процене квалитета и самовредновања коришћене су одговарајуће методе и извори података: анализа докумената и емпиријских података, анкетања студената, запослених и послодаваца, као и дискусије и ставови релевантних тела и комисија Одељења за историју и Филозофског факултета.

У току припрема за акредитацију Факултета први Извештај о самовредновању, начињен током 2008. и усвојен новембра 2008. године, представља први свеобухватан поступак самовредновања у свим областима обезбеђивања квалитета који је предвиђен и регулисан релевантним законским и подзаконским прописима и интерним актима Факултета. У складу са *Законом о високом образовању* и својом *Стратегијом за обезбеђивање квалитета* (која представља ревидирану верзију Стратегије за утврђивање стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета и самовредновање коју је на основу члана 195. Став 4. алинеја 3. Статута Универзитета у Београду Филозофског факултета донео Савет Филозофског факултета на седници одржаној 29.10.2007, одлука бр. 14147/2 од 29.10.2007.), Факултет је у обавези да самовредновање спроводи у интервалима од највише три године. У складу са тим, Факултет је током 2011. године спровео други по реду поступак самовредновања (усвојен 29.03.2012), 2015–2016. године трећи (усвојен 08.03.2016), а 2019. године четврти редован поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада (усвојен 11.09. 2020).

Актуелни извештај садржи: оцену испуњености сваког појединачног од десет стандарда квалитета који су утврђени *Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма* који је Национални савет за високо образовање донео на седници одржаној 25.02.2019. године на основу члана 12. став 1. тач. 13 Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018). Извештај, такође, садржи и SWOT анализу прописану Упутством Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Извори података и прилози уз овај Извештај објављени су на факултетском сајту или се налазе у архиви Факултета.

Одељенска комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, у поступку самовредновања, најпре је утврдила план самовредновања, којим су дефинисани: циљеви самовредновања, учесници у процесу самовредновања, њихове одговорности и задужења и временска динамика процеса самовредновања. Методологија прикупљања података у поступку самовредновања и анкете, као инструменти прикупљања одређених података, дефинисани су *Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању и Изменом и допуном Правилника о обезбеђивању квалитета и самовредновању* Факултета. Поступак самовредновања спроведен је у три фазе. У првој фази утврђен је списак података које треба прикупити и извори тих података, као и временска динамика прикупљања података. У другој фази спроведено је анкетање кључних интересних страна (за потребе састављања овог Извештаја спроведене је анкета дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења), као и анкетање послодаваца (за потребе састављања овог Извештаја спроведено је и анкетање послодаваца о задовољству стеченим квалификацијама студената). Такође, прикупљени су и подаци о успеху студената на испитима и успеху студената у студирању на основу релевантне службене документације (евиденције) Факултета. У трећој фази прикупљени подаци су обрађени и анализирани.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОДЕЉЕЊУ ЗА ИСТОРИЈУ

Филозофски факултет у Београду је високошколска и научна установа са својством правног лица, у саставу Универзитета у Београду. Факултет је матичан за следеће уже научне области: Општа филозофија, Филозофија посебних области, Социологија, Општа психологија, Посебне области психологије, Општа педагогија са методологијом и историја педагогије, Дидактика са методиком, Предшколска педагогија, Школска педагогија, Андрагогија, Историја старе Грчке и старог Истока, Историја Рима, Општа историја средњег века и помоћне историјске науке, Општа историја новог века, Општа савремена историја, Византологија, Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком, Историја српског народа у новом веку, Историја Југославије, Историја ликовних уметности и архитектуре, Археологија, Етнологија-антропологија, Класичне науке, Енглески језик, Руски језик, Немачки језик, Француски језик, Италијански језик и Шпански језик.

Одељење за историју вуче своје корене од Филозофског одељења Лицеја и Велике школе из 19. века, а временом је добијало савремену организацију која се уклапала у општу организацију Филозофског факултета Универзитета у Београду, нарочито у међуратном и периоду после Другог светског рата. Истакнути стручњаци, како на пољу научног истраживања, тако и на пољу наставе, допринели су квалитету Филозофског факултета, Одељења за историју и образовали генерације историчара, а свака од њих изнедрила је нове истраживаче и дала свој научни допринос.

Студијски програм на Одељењу за историју реализују компетентни наставници и сарадници са пуним и непуним радним временом на Универзитету у Београду. Наставници располажу стручним квалификацијама из ужих научних области које су обухваћене студијским програмом. Подаци о наставницима ангажованим на програму доступни су на сајту Факултета (<https://www.f.bg.ac.rs/istorija/zaposleni>). На студијском програму се води брига о генерацијском обнављању наставног кадра и о ангажовању и усавршавању млађих сарадника. Сарадници се укључују у истраживачке пројекте и комисије за оцену завршних радова на основним и мастер студијама, како би изградили осећај за целовитост наставног процеса. Наставници и сарадници редовно прате кретања у

својој научној области и уграђују новија постигнућа у наставни процес. Ангажовањем у истраживачким пројектима наставници и сарадници одржавају континуитет у научном раду, што доприноси тематском обогаћивању наставе и искуственој актуелизацији проблема који се обрађују.

Наставници и сарадници су подстицани и подржани у примени различитих облика наставе и оријентацији ка практичном раду.

У оквиру Одељења за историју постоји:

- Центар за античку епиграфику и нумизматику;
- Центар за савремену историју Балкана;
- Центар за кипарске студије;
- Центар за историјску географију и историјску демографију;
- Центар за сарадњу са UCL-ом;
- Центар за српске студије;
- Центар за руске студије;
- Балкански институт;
- Центар за историју Југославије и савремену националну историју;
- Центар за теорију историје;
- Центар за византијске и хеленске студије.

На челу Одељења је Управник, чији мандат траје три године. Управник сазива редовне седнице, а по потреби и ванредне, и прати и координише рад свих одељенских комисија, те редовно обавештава чланове о одлукама Управе Факултета.

За остваривање образовне и научне делатности Одељење располаже одговарајућим простором и опремом, у оквиру материјалних могућности Факултета. У оквиру Одељења је и библиотека са читаоницом.

3. ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Студијски програми докторских академских студија на Филозофском факултету, у релевантним областима и занимањима обезбеђују:

- високоспецијализовано знање у области студија, односно рада као основа за критичко мишљење и истраживање;
- критичко преиспитивање експлоративне и практичне вредности различитих теорија, концепција и стратегија у релевантним областима;
- комбиновање интердисциплинарног и интегративног приступа у проучавању фундаменталних и специфичних проблема у домену знања и занимања за коју су оспособљавани;
- специјализоване вештине решавања проблема у истраживању, развоју знања, процедура и интеграцији знања;
- способност за продукцију нових сазнања или оригиналну адаптацију, примену и интерпретацију постојећег знања на основу свеобухватног истраживања литературе и грађе, експериментисања, критичке рефлексije постојеће теорије и праксе и других системских приступа;
- способност за реализацију оригиналних истраживачких пројеката и упознавање научно-стручне јавност са резултатима научних истраживања, кључним проблемима и добром праксом у релевантним областима и доменима;
- способност за управљање контекстом рада и истраживања уз примену стратегијског мишљења и одлучивања.

Квалитет студијских програма који се реализују на Филозофском факултету обезбеђује се и прати према успостављеним процедурама које су обезбеђене посебним правилницима (*Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Правилник о студентском вредновању наставе*) а послове вредновања обавља посебна факултетска *Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање* чији су чланови представници наставника са различитих одељења и представници студената. У процесу праћења квалитета организује се испитивање мишљења актуелних студената,

дипломираних студената и послодаваца, док је мишљење наставника обезбеђено кроз учешће у припреми SWOT анализе студијског програма.

Филозофски факултет Универзитета у Београду изводи докторске студије од њиховог увођења у високошколски систем Републике Србије. Студијски програми и програми појединачних предмета унапређују се у сваком акредитационом циклусу, о чему рачуна воде комисије за акредитацију појединачних одељења, Управа и органи Већа. Факултет редовно обнавља акредитацију НИО од када је и тај механизам уведен у домаћи сектор науке и високог образовања и остварује јединство научноистраживачког и наставног рада када је о докторским студијама реч. У саставу Факултета ради шест научно-истраживачких института, четрнаест научно-истраживачких центара и једна научна збирка. На одељењима постоје опремљене учионице и лабораторије за докторске студије. Студенти докторских студија активно учествују у научно-истраживачком раду при припреми и и зради своје дисертације. На Факултету се не реализују заједнички програми докторских студија с другим НИО, већ се сарадња и на инситуционалном и на индивидуалном плану обавља кроз заједничке пројекте фундаменталних, примењених и развојних пројеката у које су укључене организационе јединице и/или појединачни наставници на докторским студијама.

У претходном петодогодишњем периоду (од академске 2015/16 до академске 2019/20 године) на ФФ је одбрањено 218 докторских дисертација, а мастер студије је завршило 1078 студената.

На ФФ је ангажовано 295 наставника. Укупан број наставника на научноистраживачким пројектима је 249, што износи 84%: .

На ФФ је ангажовано 295 наставника. Укупан број радова у научним часописима са листе МНТР у последњих пет година је 3461, што износи 12 радова по наставнику.

У претходној години Факултет је остварио сарадњу са 23 различите установе у земљи и иностранству и са 44 универзитета (научно истраживачки пројекти и размена студената, наставника, сарадника и ненаставног особља.

Студијски програм Докторских академских студија историје траје три школске године, односно шест семестара. Настава у једном семестру траје 15 недеља, а свака школска година се вреднује са 60 ЕСПБ.

Студијски програм Докторских академских студија историје обухвата активну наставу и израду докторске дисертације. Активна настава се изводи у облику предавања и студијског истраживачког рада.

Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 51,39%, што је у потпуности у складу са утврђеним стандардима.

Студијски програм Докторских студија историје структуриран је тако да студент током сваког од прва три семестра студија похађа наставу из два изборна предмета и припрема се за пријаву и одбрану предлога теме докторске дисертације. Активност студента изражава се кроз часове предавања из изборних предмета и часове студијског истраживачког рада који је у функцији припреме пријаве теме докторске дисертације. Изборни предмети груписани су на укупно шест изборних позиција, распоређених по две у сваком семестру. Понуђени предмети својим хронолошким, просторним и тематским опсегом омогућавају студентима стицање опсежних знања из одређене уже научне области историје. Садржај предмета усмерен је и ка овладавању знањима из домена теорије историјске науке и темељном упознавању са постојећим трендовима у релевантним областима историјске науке у свету. Наставна активност студента изражена кроз часове студијског истраживачког рада подразумева редовне консултације са ментором, током којих се студент оспособљава за примену стечених знања и методолошких вештина у самосталном научно-истраживачком раду, успешно решавање уочених и дефинисаних научних проблема, самостално писање научних историјских чланака и расправа и израду докторске дисертације у рангу научне монографије. Бодовна вредност предмета исказана је у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ).

У опису предмета садржани су: назив предмета и име одговорног наставника, година и семестар у ком се одвија настава, садржај предмета, списак литературе, начин провере знања, протокол испита са бројем бодова за сваку предиспитну обавезу и завршни испит.

Сврха студијског програма ДАС Историје

Сврха студијског програма докторских студија историје на Филозофском факултету у Београду јесте стварање успешног научника, способног да самостално спроводи оригинална научна истраживања у складу са највишим међународним стручним

и етичким стандардима, који је овладао и специфичним вештинама потребним за адекватну примену методологије научног истраживања из области историје. Сврха студијског програма докторске студије историје доприноси образовању научника који ће се даље бавити изучавањем историје, који ће се у свом раду користити циљевима студијског програма, испуњавати их и успешно преносити другима. Доктори историјских наука су оспособљени да самостално тумаче и излажу своје погледе о историјским појавама, процесима и епохама за које су високо стручно образовани. У могућности су да своја знања теоретски презентују усмено и писмено на високошколским установама пред широком академском публиком. Улога студијског програма докторске студије историје је да образује научне кадрове који могу да учествују у свим нивоима државне администрације и управе. Такође могу допринети бољем разумевању политичких прилика и бољем функционисању политичког живота у држави. Доктори историјских наука такође могу учествовати у међународном представљању државе и спровођењу државне спољне политике.

У оквирима студијског програма јасно се води рачуна о утврђивању истраживачких приоритета и истраживачких активности; успостављају се стандарди оригиналних научних истраживања, препознатљивих од стране шире, научне јавности не само кроз одбраћену тезу, већ кроз публиковане резултате; ангажован је високо квалификован наставни кадар и инсистира се на активном менторском раду, са менторима који су афирмисани научници. У оквиру студијског програма води се рачуна о интердисциплинарном приступу у раду, те усаглашавању са међународним стремљењима савремене науке, у мери у којој је то могуће. У оквирима студијског програма и саме институције води се рачуна о међународној сарадњи и размени доктораната, а важан акценат се ставља и на систем контроле квалитета рада.

Циљеви студијског програма

Докторске студије историје су усмерене на стицање опсежних знања из одређене уже научне области историје, овладавање знањима из домена теорије историјске науке и праћење развоја и достигнућа историјске науке. Студент се оспособљава за примену стечених знања и методолошких вештина у самосталном научноистраживачком раду, те самосталну израду научних радова. Један од најважнијих циљева докторских студија

историје јесте едукација компетентног истраживача и научника који је способан да прати савремена достигнућа у струци и науци, уочава научне проблеме, примењује адекватне научноистраживачке методе, критички разматра и анализира, публикује и саопштава резултате својих истраживања. Циљ овог студијског програма је такође да се изгради одговоран научник са усвојеним системом вредности који гарантује успешан и високо професионалан научни рад у складу са највишим научним и етичким стандардима.

Општи циљеви студијског програма огледају се у упознавању са савременим сазнањима у области историјске науке, те овладавању постојећим теоријским и истраживачким донетима, што ће докторандима омогућити објективно, систематско и критичко проучавање прошлости.

Специфични циљеви усмерени су на упознавање са методологијом истраживања у области историје, примену адекватних приступа и метода проучавања конкретних историјских појава и процеса, оспособљавање за самостално креирање и извођење научно-истраживачких пројеката, осмишљавање и реализација различитих облика едукативних активности у области студија историје.

Кроз непрекидно подизање квалитета докторских студија и рада са докторантима, уз прилагођавање система студија међународним захтевима, даје се допринос развоју високообразованих научних радника у области историје и обогаћује се научноистраживачки опус Филозофског факултета, што представља допринос и високошколском систему Србије у целини.

Опис исхода учења

Савладавањем докторских студија историје студент се оспособљава за самостално научно истраживање компликованих историјских појава, као и друштвених околности у којима су се оне одигравале, за њихово правилно разумевање и прецизно научно вредновање, засновано на савременим методолошким постулатима историјске науке. Студент је компетентан да самостално проучава и вреднује историјске изворе, доноси закључке и судове, као и да их у стручној и у научној форми саопштава, презентује и публикује у земљи и у иностранству. Доктор наука - историјске науке је способан да учествује самостално у домаћим и међународним научноистраживачким пројектима, да квалитетно сарађује са стручњацима из своје области и да значајно доприноси новим

сазнањима и бољем проучавању и разумевању различитих историјских епоха, држава, друштава и култура. Доктор историјских наука је оспособљен да критички самостално мисли и сагледава феномене, уочава методолошке или стручне пропусте, поставља нова питања и нуди одговарајуће, научно засноване одговоре.

Предметно-специфичним усавршавањем студент докторских студије добија темељно познавање одређене области или дисциплине, које му омогућава активно укључивање у научноистраживачки рад, самостално процењивање и решавање научно-историјских питања и проблема, самостално формулисање истраживачких тема и њихово потпуно обрађивање уз ослањање на најсавременије методолошке постулате и правце развоја историјске науке. Доктор историјских наука је у потпуности оспособљен да појми и примењује и најсложеније методолошке и теоријске новине у специфичним областима историјске науке и да сагледава у целини и у појединостима развој струке, посебно оног сегмента за који стиче ужу предметно-специфичну компетенцију. Студент је компетентан да активно доприноси новим сазнањима у области свог интересовања, да самостално користи и преноси знање и принципе научноистраживачког рада, као и да их примењује у широком спектру стручних, научних и уметничких делатности.

SWOT анализа квалитета програма (ПРЕДНОСТИ, СЛАБОСТИ, МОГУЋНОСТИ, ОПАСНОСТИ)

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Студијски програм акредитован је у законским роковима	+++		
Дуга традиција извођења студијских програма на ДАС историје	+++		
Сва усвојена документа о студијском програму присутна су на званичној страници факултета	+++		
Усклађеност програма са програмима других Универзитета	++	Непостојање сарадње са приватним сектором ради организације стручне праксе	+++
Усклађеност свих елемената студијског програма (циљеви, исходи, садржаји, методе)	++		
Редовно праћење квалитета студијског програма од стране студената	+++	Недовољно развијена повезаност са дипломираним студентима. Недовољно добра примена знања страног језика приликом комуникације у стручном и пословном окружењу.	+

Релевантност, савременост и доступност литературе (електронски)	+++		
Радно оптерећење студената не прелази максимални оквир (уравнотежена је расподела обавезних и изборних предмета, и између кључних предмета на студијском програму)	+++	Подстицање боравка страних студената на Одељењу	+++
Довољно добро савладавање вештине комуникативности, коришћења стручне литературе и способности за наставак студија	+++	Анкетирање послодаваца чији су запослени завршили ДАС историје на Филозофском факултету и неразвијен систем прикупљања информација од послодаваца о компетенцијама свршених студената.	++
		Демотивисаност студената да конкуришу за програме размене студената услед недостатка финансијских средстава или језичких баријера	++
		Проблем усклађености наставе са радним временом студената	++
Висока способност функционалне интеграције знања и вештина	+++		
Континуирано осавремењивање студијског програма	+++		
Висока заинтересованост кандидата за студијски програм	+++		
Квалитетно осмишљен студијски програм доприноси пријави већег броја кандидата за упис на студије што даје прилике за селекцију квалитетнијих кандидата	+++		
МОГУЋНОСТИ		РИЗИЦИ	
Већа сарадња са послодавцима у циљу праћења квалитета студијских програма	++	Недовољна мотивисаност послодавца да искажу своја мишљења о квалификацијама дипломираних студената	++
Умрежавање са професионалним/стручним удружењима	++	Економска криза и неадекватна материјална ситуација ограничавају упис студената на самофинансирање	++
Јачање сарадње са бившим студентима	++	Изостајање адекватне финансијске подршке од стране државе за одређене активности које иду уз мобилност студената	++
Конципирање усмерења у складу са постојећим потенцијалима и ресурсима Факултета и Одељења	+++	Недовољна мотивисаност студената да искажу своја мишљења о квалитету студијског програма	++
Увести (институционално) истраживачку праксу за студенте – потписивање уговора о сарадњи са већим бројем организација јавног и приватног сектора	+++	Оптерећеност студената	+
Прикупљање података о индивидуалним активностима наставника и сарадника на	+++	Пратећи логистички и институционални проблеми који потичу са Универзитета	+

пољу унапређења квалитета наставе		као носиоца међународне сарадње и мобилности студената	
Одељење поседује капацитете за укључивање у програме мобилности студената како би био атрактиван студентима региона и из иностранства	++		
Скала за квантификацију процене:+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно			

На основу прикупљених података и њихове анализе сматрамо да се докторске академске студије историје могу окарактерисати као савремене студије за образовање доктора наука из области историје и да задовољавају постављене критеријуме за процену квалитета студијског програма, као и да постоји простор за њихово унапређивање.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

И поред веома добре генеричке оцене везане за квалитет студијских програма на Филозофском факултету, постоји простор за даље унапређење ДАС историје, које се може остварити путем:

- Анализе и евалуације планова и програма докторских студија;
- Израде плана континуиране модернизације садржаја, као и наставе и учења, што обухвата унапређење организационих вештина;
- Истраживања и уважавања мишљења послодаваца кроз учесталију комуникацију ради достављања мишљења о стеченим квалификацијама доктора наука - историја.

Табеле и прилози за Стандард 4:

1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на Филозофском факултету са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две школске године

Универзитет у Београду – Филозофски факултет

Извештај о самовредновању – 2019

Табела 4.1.

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

*(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма)

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на свим годинама студија у последње 3 године		
			2016/17	2017/18	2018/19
ОАС - Основне академске студије					
1.	Филозофија	280	345	325	316
2.	Социологија	400	593	583	571
3.	Педагогија	240	290	282	271
4.	Андрагогија	120	183	178	175
5.	Психологија	352	572	559	562
6.	Историја	480	617	601	568
7.	Историја уметности	360	482	462	438
8.	Археологија	248	358	355	327
9.	Етнологија и антропологија	220	273	260	272
10.	Класичне науке	120	73	65	62
	Укупан број студената	2820	3786	3670	3562

2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године

Универзитет у Београду – Филозофски факултет

Извештај о самовредновању – 2019

Табела 4.2.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

*Степен студија	2015/16			2016/17			2017/18		
	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%	уписани	дипло м.	%
ОАС	703	676	0,96	710	449	0,63	694	487	0,70
МАС	328	239	0,72	291	204	0,70	304	231	0,75
ДС	92	49	0,53	77	44	0,57	82	49	0,59
Укупно	1123	964	0,85	1078	697	0,64	1080	767	0,71

* раздвојити степене студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС - ИМТ)

3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања.

Универзитет у Београду – Филозофски факултет

Извештај о самовредновању – 2019

Табела 4.3.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

*Ниво студија	2015/16		2016/17		2017/18	
	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија	Број дипломи-раних	Просечно трајање студија
ОАС	676	9,8	449	6,3	487	6,7
МАС	239	1,7	204	1,8	231	1,7
ДС	49	6,1	44	5,3	49	5,10
Укупно	964	5,9	697	4,4	767	4,8

* раздвојити нивое студија по пољима (нпр. ОАС – ДХ, ОАС – ТТ, ОАС - ИМТ)

4. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

У испитивању квалитета студијског програма и постигнутим исходима учења учествовало је укупно 158 испитаника са сва три акредитована студијска програма Одељења за историју Филозофског факултета Универзитета у Београду, при чему 20 студената који су завршили мастер академске студије. Они су попуњавали кратку анкету која се састоји од 17 питања. Први део анкете чине питања која се односе на личне податке испитаника – завршени студијски програм, последњи завршени ниво студија, пол и узраст. Други део анкете односи се на питања везана за процену квалитета студијског програма, а то су: општи ниво знања стечен током студија, квалитет наставног кадра, стечено теоријско знање, стечено практично знање и пракса, ниво оспособљености за рад у струци, припремљеност за тимски и самостални рад, примењивост стеченог знања у пракси, стечене организационе вештине, критичко и аналитичко мишљење и способност за решавање проблема, флексибилност и способност за прилагођавање различитим пословним ситуацијама, оспособљеност за јасно комуницирање сопствених идеја у усменој или писаној форми. На ову групу питања студенти су одговарали, оцењујући на скали од 1 (најмања оцена) до 5 (највећа оцена), колико су задовољни аспектима студијског програма који су завршили. Коначно, испитаници су били у могућности да додају одговор на питање отвореног типа и додају сугестије за унапређење студијског програма и компетенције дипломираних студената.

Од укупног броја анкетираних студената докторских академских студија историје, у истраживању је учествовало 15 особа мушког пола и 5 особа женског пола. У струци је запослено 18 анкетираних, док 2 особе нису запослене у струци.

Анкетирани студенти оценили су степен задовољства аспектима студијског програма и постигнутим исходима учења на следећи начин:

- Општи ниво знања које су стекли током студија, студенти су оценили просечном оценом 4,85.
- Квалитет наставног кадра студенти су оценили просечном оценом 4,65.
- Стечено теоријско знање студенти су оценили просечном оценом 4,60.
- Стечено практично знање студенти су оценили просечном оценом 3,80.

- Ниво оспособљености за рад у струци студенти су оценили просечном оценом 4,50.
- Припремљеност за тимски рад оцењена је просечном оценом 4,60.
- Припремљеност за самостални рад оцењена је просечном оценом 4,75.
- Примењивост стеченог знања у пракси оцењена је просечном оценом 3,95.
- Стечене организационе вештине оцењене су просечном оценом 3,95.
- Критичко и аналитичко мишљење и способност за решавање проблема оцењени су просечном оценом 4,80.
- Флексибилност и способност за прилагођавање различитим пословним ситуацијама оцењени су просечном оценом 4,45.
- Оспособљеност за јасно комуницирање сопствених идеја у усменој или писаној форми студенти су оценили просечном оценом 4,90.

На основу анализе анкета, закључујемо да су свршени студенти са студијског програма докторских академских студија историје врло задовољни начином на који их је Одељење припремило за самостални рад, стеченим критичким и аналитичким мишљењем и способношћу за решавањем проблема, као и оспособљеношћу за јасно комуницирање сопствених идеја у усменој или писаној форми. Они су такође врло задовољни квалитетом наставног кадра, општим нивоом знања, укључујући стечено теоријско знање и припремљеност за тимски рад, као и флексибилношћу и способношћу за прилагођавање различитим пословним ситуацијама. Анкетирани студенти су углавном задовољни примењивошћу стеченог знања у пракси и стеченим организационим вештинама. Напошетку, закључујемо да су студенти нешто мање задовољни нивоом оспособљености за рад у струци, као и стеченим практичним знањем односно праксом коју су обављали током студија. Резултати анкете отварају могућност за даљи рад на осмишљавању и спровођењу у дело стратегије развоја свих испитиваних ставки. Анкета је показала да су свршени студенти оспособљени да одговоре изазовима нове глобалности у контексту друштвено-политичких и економских промена на тржишту рада у земљи, региону и иностранству. Аспекти на којима ће се стратешки радити јесу повезани са укључивањем будућих послодаваца, умрежавањем студената свих нивоа студија са колегама који су запослени у струци, као и отварањем нових прилика за практичну примену стечених знања.

5. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

У испитивању је учествовало 10 испитаника, послодаваца код којих су запослени свршени студенти сва три студијска програма Одељења за историју Филозофског факултета у Београду, који су попуњавали кратку анкету која се састоји од 13 питања. Први део анкете чине питања која се односе на делатност којом се дата компанија/установа/организација бави. Други део анкете односи се на питања везана за процену квалитета студијског програма на основу искуства са својим запосленима, а то су: општи, теоријски и практични ниво знања запосленог стечен током студија, стечено теоријско знање, стечено практично знање и пракса, ниво оспособљености за рад у струци, припремљеност за тимски и самостални рад, примењивост стеченог знања у пракси, стечене организационе вештине, критичко и аналитичко мишљење и способност за решавање проблема, флексибилност и способност за прилагођавање различитим пословним ситуацијама, оспособљеност за јасно комуницирање сопствених идеја у усменој или писаној форми. На ову групу питања послодавци су одговарали, оцењујући на скали од 1 (најмања оцена) до 5 (највећа оцена), колико су задовољни аспектима студијског програма који су њихови запослени завршили. Коначно, испитаници су били у могућности да додају одговор на питање отвореног типа и додају сугестије за унапређење студијског програма и компетенције дипломираних студената.

Анкетирани послодавци оценили су степен задовољства аспектима студијског програма и постигнутим исходима учења на следећи начин:

- Општи ниво знања које су запослени стекли током студија, послодавци су оценили просечном оценом 4,80.
- Задовољство стеченим теоријским знањем својим запослених послодавци су изразили оценом 4,90.
- Задовољство стеченим практичним знањем запослених послодавци су изразили оценом 4,35.
- Ниво оспособљености за рад у струци својих запослених су оценили просечном оценом 4,50.

- Припремљеност за тимски рад оцењена је просечном оценом 4,70.
- Припремљеност за самостални рад оцењена је просечном оценом 4,75.
- Примењивост стеченог знања у пракси оцењена је просечном оценом 4,25.
- Стечене организационе вештине оцењене су просечном оценом 4,20.
- Критичко и аналитичко мишљење и способност за решавање проблема оцењени су просечном оценом 4,80.
- Флексибилност и способност за прилагођавање различитим пословним ситуацијама оцењени су просечном оценом 4,70.
- Оспособљеност за јасно комуницирање сопствених идеја у усменој или писаној форми студенти су оценили просечном оценом 4,90.

На основу анализе анкета, закључујемо да су послодавци свршених студената докторских академских студија историје врло задовољни начином на који је Одељење припремило њихове запослене за тимски и самостални рад, рад у струци, критичко и аналитичко размишљање и способност решавања проблема, као и флексибилност односно способност за прилагођавање различитим пословним ситуацијама. Послодавци су похвално оценили општи ниво знања својих запослених, посебно стечено теоријско и практично знање, укључујући њихову примењивост. Послодавци су такође задовољни стеченим организационим вештинама запослених и њиховом оспособљеношћу за јасно комуницирање идеја у усменој и писаној форми.

Резултати анкете отварају могућност за даљи рад на осмишљавању и спровођењу у дело стратегије развоја свих испитаних ставки. Анкета је показала да су свршени студенти сва три нивоа студија оспособљени да одговоре изазовима нове глобалности у контексту друштвено-политичких и економских промена на тржишту рада у земљи, региону и иностранству. Аспекти на којима ће се стратешки радити јесу повезани са укључивањем будућих послодаваца, умрежавањем студената свих нивоа студија са колегама који су запослени у струци, као и отварањем нових прилика за практичну примену стечених знања.

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Квалитет наставног процеса на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Наставни процес на програму докторских академских студија историје остварује се применом Статута Филозофског факултета и одговарајућих правилника, тј. правила студија (https://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta). Квалитет наставног процеса у целини се обезбеђује применом Стандарда 5 (квалитет предавања, вежби и оцењивања, професионалност наставника, реализација наставе и испита према важећем плану и програму, корекција плана извођења наставе уколико се покаже потреба), али и применом у одређеним деловима Стандарда 4 (квалитет уџбеничке литературе), као и Стандарда 7 (квалитет наставника и сарадника) и Стандарда 8 (квалитет студената).

Контрола квалитета наставног процеса обухвата:

- Анкету студената о квалитету наставног процеса на Одељењу за историју ([Прилог 5.1.а](#), [Прилог 5.1.б](#));
- Процедуре и поступке који обезбеђују поштовање плана и распоред наставе (<https://www.f.bg.ac.rs/istorija>);
- Спроведене активности којима се подстиче стицање активних компетенција, педагошког искуства наставника и сарадника ([Прилог 5.3.](#)).

Сваке академске године на крају сваког семестра спроводи се анкетање студената који се изјашњавају о квалитету педагошког рада наставника и сарадника код којих су слушали наставу тог семестра. Анкетање се обавља у папирној форми. Анализирани резултати се приказују за сваког наставника и за сваки сегмент вредновања. Резултати су приказани у форми средње оцене. Резултати анкетама студената за вредновање педагошког рада наставника и сарадника на Филозофском факултету које је регулисано *Правилником о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника* ([Прилог 5.2.](#)), приказани су у [Прилогу 5.1.а](#), [Прилогу 5.1.б](#).

1. Годишњи статистички извештај о студентској евалуацији педагошког рада наставника на мастер и докторским академским студијама за академску 2015/2016. годину.
2. Годишњи статистички извештај о студентској евалуацији педагошког рада наставника на мастер и докторским академским студијама за академску 2016/2017. годину.

Организацију наставног процеса координира Управник одељења у сарадњи са Прореканом за наставу кроз транспарентне процедуре планирања: календара наставе, који усваја Савет Факултета, затим испитних рокова, распореда часова наставе за сваки семестар и они морају бити познати пре почетка нове академске године. Сви поступци су стандардизовани и за њихову примену је на нивоу факултета задужена Комисија за наставу, а провером и унапређењем укупног квалитета наставе бави се Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање коју је именовало Наставно-научно веће.

Све информације су доступне на интернет страници Факултета www.f.bg.ac.rs, и то су:

- План организације извођења наставе, испитних рокова и других активности на Филозофском факултету <http://www.f.bg.ac.rs/zaposleni/plan> или http://www.f.bg.ac.rs/studenti/plan_nastave
- Распоред предмета по семестрима и годинама студија на Одељењу за историју, као и планови и програми свих предмета доступни су на адреси https://www.f.bg.ac.rs/istorija/program_studija.php?god=4&nivo=3
- распореди часова наставе за све семестре, распоред полагања испита: <https://www.f.bg.ac.rs/istorija>

Пре почетка јесењег семестра студенти су у обавези да се одлуче за изборне предмете. Сваки план и програм предмета садржи следеће:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови;
- циљеве предмета, садржај и структуру предмета;
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе, ако их изборни има);
- начин оцењивања на предмету;
- обавезну и допунску литературу;

- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

**SWOT анализа квалитета наставног процеса
(ПРЕДНОСТИ, СЛАБОСТИ, МОГУЋНОСТИ, ОПАСНОСТИ)**

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Компетентни и мотивисани наставници и сарадници	+++	Недовољна опремљеност савременим информатичким ресурсима за реализацију наставе	++
Наставни рад се заснива на интерактивном учешћу студената у наставном процесу	++	Неравномерна расподела студената по предметима у смислу похађања наставе	++
Распоред часова и информације о свим предметима су јавно доступни на интернет страници Одељења за историју	+++	Недовољна мобилност наставника	++
Успостављен систем интерактивне електронске комуникације са студентима	+++		
Благовремено усвајање и објављивање календара активности, испитних рокова и сл.	+++		
МОГУЋНОСТИ		РИЗИЦИ	
Унапређивање система, примењених метода и индикатора процене квалитета наставе и наставног процеса	+++	Недостатак финансија за модернизацију наставног процеса и унапређење истраживачког рада	++
Увођење нових метода наставе који подстичу интерактивност и развој кључних компетенција	+++	Утицај стереотипа у друштву о запошљивости на заинтересованост студената за студије историје, као и Филозофски факултет у целости	+++
Реализација различитих пројеката, укључујући и међународне, као прилика за континуирано и систематско усавршавање наставника и сарадника.	++		
Скала за квантификацију процене:+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставног процеса

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5 на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду подразумева:

- Осавремењивање учионица на Одељењу;
- Оснаживање стручне праксе и њено интензивирање код студената ДАС;

Табеле и прилози за Стандард 5:

[Прилог 5.1. а](#) Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

[Прилог 5.1. 6](#) Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

[Прилог 5.2.](#) Правилник о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника

[Прилог 5.3.](#) Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Опис стања

Квалитет наставника и сарадника ангажованих на програму докторских академских студија историје обезбеђује се поштовањем прописа који регулишу избор наставника и сарадника на факултетима Универзитета у Београду и то: *Закона о високом образовању Републике Србије*, *Статута Универзитета у Београду*, *Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду* (видети [Прилог 7.1.а.](#)), *Правилима о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду* која су ступила на снагу 20.09.2019 (видети [Прилог 7.1.б.](#)), *Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, *Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду*, *Статута Факултета о условима за избор у звања* (чланови од 126–141) – све доступно на https://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/pravna_akta.

Професори Одељења за историју уживају висок научни и стручни реноме у земљи и иностранству, они су уредници и/или рецензенти реномираних међународних и домаћих научних часописа. Осим у настави, већина наставника и сарадника Одељења су укључени у научно-истраживачке и развојне пројекте које финансира Министарство надлежно за послове науке, али и у пројекте које финансирају међународне институције и организације, државне институције и иностране организације и компаније.

Наставу на студијском програму Докторских академских студија историје врши квалификован и компетентан наставни кадар. Компетентност наставника за извођење наставе на докторским студијама се утврђује на основу научних радова објављених у међународним часописима, научних радова објављених у домаћим часописима, радова објављених у зборницима са међународних научних скупова, монографија, патената и уџбеника. Наставу може да изводи наставник који је у претходних десет година остварио најмање 12 бодова за радове у категоријама: M11; M12; M13; M14; M21; M22; M23; M24; M31; M32; M33; M34 и M51. Ментор на докторским студијама треба да је у претходних десет година остварио најмање 24 бода, и то: - најмање 4 бода за рад у часопису са листа ССЦИ, ЕРИХ, ХЕИНОНЛИНЕ и ЕџонЛит или у часопису категорије M24, и - најмање 20 бодова за радове у категоријама: M11; M12; M13; M14; M21; M22; M23; M24; M31; M32;

M33; M34 и M51. Радови у категоријама: M31; M32; M33 и M34 доносе највише 20% потребних бодова.

За реализацију студијског програма докторских академских студија историје обезбеђено је наставно особље које има потребну научну способност. У реализацију програма докторских академских студија историје укључена су 34 наставника, од којих су 32 у радном односу са пуним радним временом. Број ангажованих наставника одговара потребама овог студијских програма. Однос броја наставника и броја акредитованих студената приказан је у [Прилогу 7.2](#). У оцени рада наставника и сарадника Одељење има у виду квалитет педагошког рада, научног рада и квалитет других активности на Универзитету, Факултету и самом одељењу. Приликом избора кандидата у звање наставника посебно се вреднују: резултати научног и истраживачког рада кандидата, ангажовање кандидата у развоју наставе и других делатности, резултати педагошког рада, резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка. Факултет обезбеђује редовно праћење и вредновање квалитета педагошког рада наставника и сарадника, укључујући и периодичну студентску евалуацију рада наставника и предвиђа подстицајне и корективне мере за обезбеђивање задовољавајућег нивоа квалитета наставе, што даље шаље на увид одељењу и сваком предметном наставнику и сараднику.

Наставницима и сарадницима омогућено је научно и стручно усавршавање и мобилност путем:

- сарадње са домаћим и међународним образовним институцијама;
- одобравања плаћених одсуства ради студијских боравака, специјализација, учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и у иностранству;
- партиципације Факултета у финансирању научног и стручног усавршавања наставника и сарадника;
- обезбеђивања литературе, приступа базама података, библиотечким фондовима, и
- информисања о конкурсима за стипендије, научним скуповима.

Провера квалитета наставника обезбеђује се анкетирањем студената, које се изводи према *Правилнику о студентском вредновању педагошког рада наставника* Универзитета у Београду ([Прилог 7.3.](#)). Анкета се спроводи у папирној форми и резултати показују да су оцене квалитета рада наставног особља у просеку и по карактеристикама квалитета све боље (видети Стандард 5. – [Прилог 5.1.а](#), [Прилог 5.1.б](#)). Одељење и Факултет у целини

при избору и унапређењу наставно-научног кадра вреднује педагошке способности наставника и сарадника на основу резултата спроведених анкета. Интензивирана је међународна сарадња и стимулисано је активније укључивање наставника у међународне пројекте.

SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Поступак избора у звање је јаван и усаглашен је и унапређен у односу на критеријум Националног савета за високо образовање	+++	Обезбеђена перманентна едукација и усавршавање наставника и сарадника	+++
Квалитет наставног кадра се обезбеђује брижљивом селекцијом и избором на основу јавног поступка, уз обавезну проверу квалитета њиховог рада у настави	+++	Слабе материјалне (финансијске) могућности за стимулисање усавршавања, међународне сарадње или награђивање наставника и сарадника чији резултати то завређују	++
Наставни кадар факултета је способан за остварење акредитованих студијских програма и научно-истраживачког рада	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Успоставити дугорочни програм за развој научног и стручног кадра	++	Недостатак времена за континуирано унапређивање методологије и технологије извођења наставе	+++
Управа системски прати и подстиче педагошке, истраживачке и стручне активности наставника и сарадника	+++	Непрепознавање снаге конкуренције	+++
Повезивање наставника и сарадника са наставницима и сарадницима других научно-истраживачких институција у земљи и иностранству	+++	Опасност да најбољи млади научни кадрови немају прилике да остваре академску каријеру	++
Интензивнија мобилност наставника и сарадника финансирана средствима из буџета међународних научних и стручних пројеката	+++	Финансијска криза утиче на већу заинтересованост младих наставника и сарадника за рад на пројектима уместо на унапређење наставног процеса	+++
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7 на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду подразумева:

- Дискусију у вези са отклањањем могућих недостатака који су уочени на основу анкете о вредновању педагошког рада наставника и сарадника;

- Даље унапређивање политике провере квалитета наставног и стручног кадра и вредновања рада запослених у контексту прилагођавања савременим токовима образовања и педагошког рада;
- Применом корективних мера унапређивати квалитет наставника и сарадника, стимулишући и обавезујући их на међународну сарадњу и стручна усавршавања, у циљу осавремењавања наставних садржаја студијских програма.

Табеле и прилози за Стандард 7:

[Табела 7.1.](#) Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

[Табела 7.2.](#) Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

[Прилог 7.1.a.](#) Правилник о избору наставника и сарадника

[Прилог 7.1.б.](#) Правила о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду – ступила на снагу 24.09.2019.

[Прилог 7.2.](#) Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

[Прилог 7.3.](#) Правилник Универзитета у Београду о студентском вредновању педагошког рада наставника

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

Опис тренутног стања

Услови уписа на Докторске академске студије историје су јасно дефинисани и благовремено доступни јавности како путем званичног сајта Факултета (www.f.bg.ac.rs или http://www.f.bg.ac.rs/buduci_studenti/vestiBS), тако и кроз заједнички Конкурс који објављује Министарство просвете, науке и технолошког развоја, а који је доступан на званичном сајту Универзитета у Београду (<http://www.bg.ac.rs/sr/upis/upis.php>). Поред наведеног, будући студенти актуелна обавештења и дешавања са Филозофског факултета могу добити код одговарајуће службе Факултета – Службе за студентске послове као и код секретара Одељења за историју.

У прву годину докторских академских студија историје могу се уписати кандидати који имају завршене дипломске академске студије – мастер из области историје (300 ЕСПБ), просечна оцена на основним и дипломским академским студијама најмање 8 (осам) или најмање 5 научних радова објављених у часописима од националног и међународног значаја. За све кандидате неопходан је доказ о познавању једног страног (светског) језика.

Кандидат који нема завршене одговарајуће студије полаже диференцијални испит, у складу са Статутом факултета. Студент може прећи са других студијских програма на овај програм уколико положи диференцијалне испите које утврђује Веће Одељења за историју на основу увида у садржај студијског програма са којег прелази. Процедура преласка утврђена је Статутом Факултета.

Рангирање кандидата за упис на докторске студије утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама и броја и квалитета објављених научних радова и резултата на пријемном испиту ако је организован. Процедура уписа је јавна, а критеријуми на основу којих се обавља класификација кандидата утврђени су *Правилником о докторским студијама* ([Прилог 8.1.](#)) у складу са општим актом Факултета и Универзитета.

Студијски програм Докторских академских студија историје траје три школске године, односно шест семестара. Настава у једном семестру траје 15 недеља, а свака школска година се вреднује са 60 ЕСПБ.

Студијски програм Докторских академских студија историје обухвата активну наставу и израду докторске дисертације. Активна настава се изводи у облику предавања и студијског истраживачког рада.

Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 51,39%, што је у потпуности у складу са утврђеним стандардима.

Студијски програм Докторских студија историје структуриран је тако да студент током сваког од прва три семестра студија похађа наставу из два изборна предмета и припрема се за пријаву и одбрану предлога теме докторске дисертације. Активност студента изражава се кроз часове предавања из изборних предмета и часове студијског истраживачког рада који је у функцији припреме пријаве теме докторске дисертације. Изборни предмети груписани су на укупно шест изборних позиција, распоређених по две у сваком семестру. Понуђени предмети својим хронолошким, просторним и тематским опсегом омогућавају студентима стицање опсежних знања из одређене уже научне области историје. Садржај предмета усмерен је и ка овладавању знањима из домена теорије историјске науке и темељном упознавању са постојећим трендовима у релевантним областима историјске науке у свету. Наставна активност студента изражена кроз часове студијског истраживачког рада подразумева редовне консултације са ментором, током којих се студент оспособљава за примену стечених знања и методолошких вештина у самосталном научно-истраживачком раду, успешно решавање уочених и дефинисаних научних проблема, самостално писање научних историјских чланака и расправа и израду докторске дисертације у рангу научне монографије. Бодовна вредност предмета исказана је у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ).

У опису предмета садржани су: назив предмета и име одговорног наставника, година и семестар у ком се одвија настава, садржај предмета, списак литературе, начин провере знања, протокол испита са бројем бодова за сваку предиспитну обавезу и завршни испит.

Сви наставници и сарадници Одељења поштују и у потпуности примењују критеријуме и одредбе из *Правилника о полагању испита и оцењивању на испиту* ([Прилог 8.2.](#)), који је доступан на званичном сајту Факултета. Студенти врше процену објективности оцењивања путем анкете за вредновање педагошког рада наставника и сарадника ([Прилог 5.1.а.](#), [Прилог 5.1.б.](#)). Факултет води трајну евиденцију о положеним

испитима. Оцена добијена на испиту уписује се у: испитну пријаву и индекс студента, у записник о полагању испита, а постоји и као електронски индекс.

Инфраструктура за студенте испуњава све захтеве који важе за високошколске установе. Студенти историје користе све просторије које поседује Факултет: амфитеатре, рачунарске и друге учионице, библиотеке, читаонице, рачунарски центар, фотокопирницу, студентски клуб, као и просторије које користи Студентски парламент и Спортски савез студената Факултета (видети Стандард 11).

Заступљеност студената присутна је у свим сегментима управљања и одлучивања на Одељењу и Факултету, што је у складу са *Законом о високом образовању* и Статутом Факултета, а њихови представници редовно присуствују седницама комисија и Наставно-научног већа Факултета. Студентски парламент редовно одржава седнице на којима се расправља о студентским питањима. Студентски парламент делегира представнике студената у телима и органима Факултета, као и приликом одржавања седница одељења и стара се о заштити и интересима права студената. Осим преко Студентског парламента, студенти имају могућност да се током семестра индивидуално обратe управнику Одељења и управи Факултета (декану, продеканима) у терминима који су посебно дефинисани (<http://www.f.bg.ac.rs/>). Учесће студената у процени квалитета студијског програма обезбеђено је кроз студентске анкете којима се оцењују услови студирања.

SWOT анализа квалитета студената

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Јасно дефинисане и јавности доступне процедуре које се односе на упис студената у прву годину студија, као и на напредовање студената током студирања.	+++		
Све релевантне информације о акредитованом студијском програму и детаљне информације о свим предметима налазе се на званичном сајту Факултета	+++	Недовољно организован план рада за развој каријере студената.	++
Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани	+++	Неприлагођеност неких простора Факултета студентима са хендикепом.	+
Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани.	+++		

Процедура оцењивања студената је потпуно и јасно дефинисана, а Факултет обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената.	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Обезбеђивање финансијске подршке потребне за реализацију студентских активности и идеја	++		
Обезбеђивање подршке потребне за саветовање студената о будућој каријери.	++		
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8 на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду:

- Менторски рад млађих сарадника са докторандима;
- Активирање алумни удружења студената;
- Организовање конференција, семинара, такмичења у знању и стручних скупова у организацији професора и студената;
- Већа мобилност студената – размена студената и учешће гостујућих студената.

Табеле и прилози за Стандард 8:

[Табела 8.1.](#) Преглед броја студената по степенима, студијским програмима, и годинама студија на текућој академској години.

[Табела 8.2.](#) Стопа успешности студената.

[Табела 8.3.](#) Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за студијски програм докторских академских студија

[Табела 8.4.](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму

[Прилог 8.1.](#) Правилник о процедури пријема студената

[Прилог 8.2.](#) Правилник о оцењивању

[Прилог 8.2.6](#) Правилник о изменама и допунама Правилника о оцењивању и испитима

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Опис стања

Универзитет у Београду – Филозофски факултет Статутом је увео одредницу везану за своју издавачку делатност у оквиру које је дефинисана и делатност издавања уџбеника. Сва важна издања, релевантна за програм студирања се могу наћи у библиотеци Одељења за историју. На тај начин студентима су обезбеђени уџбеници и друга литература која се користи у реализацији наставних предмета, који су објављени на интернет страници Факултета, односно Одељења за историју.

Ради обезбеђивања квалитета уџбеника и остале литературе донети су следећи општи акти о раду Издавачке делатности Филозофског факултета: Општи акт о уџбеницима, тј. Правилник о издавачкој делатности ([Прилог 9.1.](#)) којим се уређује издавачка делатност на Филозофском факултету, утврђују надлежности и органи којима се поверава издавачка делатност, финансирање издавачке делатности, одређују услови и поступак издавања публикација, чување и дистрибуција публикација, као и друга питања од значаја за издавачку делатност. Факултет уређује и издаје следеће врсте публикација: а) часописе; Зборник Филозофског факултета; посебна издања; б) монографије; уџбенике; в) водич кроз Факултет (буклет); информатор за студенте; билтен Факултета; пропагандни материјал. Континуирано се анализира и оцењује квалитет уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима, али и доступности.

Студентима је на располагању одељенска библиотека са читаоницом. Свака библиотека има сопствени депо у непосредној близини читаонице. За претраживање књижних фондова корисницима стоје на располагању класични лисни каталози (ауторски, предметни), а од 2003. електронски каталог посредством програмског система COBISS.SR. На тај начин су факултетске библиотеке постале саставни део Виртуелне библиотеке Србије ослањајући се на Узајамну библиографско-каталожку базу података COBIB.SR (COBISS/OPAC). У читаоници студентима стоје на располагању терминали, прикључени на академску мрежу, за претраживање електронских каталога и база стручне периодике. Библиотека набавља стручну литературу куповином. Фондови се повремено богате поклонима установа и појединаца, тако да библиотеке у своме саставу имају и

више легата наших заслужних научника и јавних радника. Организација и начин рада библиотека регулисани су Правилником о раду Библиотека Филозофског факултета ([Прилог 9.2.](#))

На нивоу факултета делује Комисија за библиотеке која доноси одлуке од значаја за рад библиотека и координира њихову делатност. Одлуку о образовању Комисије за библиотеке доноси Наставно-научно веће. Библиотеке опремљене су потребним бројем уџбеника и материјалима неопходним за извођење наставе. Поред тога, она поседују богату стручну литературу из одговарајућих области намењену научном раду наставног особља. Запослени у библиотеци поседује одговарајућу стручну спрему и редовно се усавршавају у складу са захтевима модерног библиотекарства. Библиотеке Факултета учлањене су у заједницу универзитетских библиотека Србије

Приказ броја и врсте библиотечких јединица у библиотекама Филозофског факултета дат је у [Табели 9.1.](#)

Захваљујући оснивању Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (KOBSON), корисницима са IP адреса Универзитета омогућен је бесплатан приступ најзначајнијим светским електронским базама података које садрже велики број наслова часописа и књига из свих научних области.

Компетентност и мотивисаност особља за подршку корисницима библиотека континуирано се прати, оцењује и унапређује.

SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање општих аката о уџбеницима и издавачкој делатности и поступање по њиховим одредбама и одговарајућим процедурама	+++		
Висока разноврсност структуре и значајан обим библиотечког фонда	+++		
Поседовање значајних информатичких ресурса – рачунара и друге припадајуће опреме, интернета/интранета, приступ референтним базама података часописа, уџбеника и других литературних извора серијских и монографских публикација	++		
Бројност и стручна спрема запослених у библиотеци и другим релевантним службама	+++		

Радно време библиотека, читаоница и Рачунарског центра је у потпуности прилагођено потребама студената, наставника и сарадника	++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Доступност референтних база података часописа, уџбеника и других извора литературе	+++	Недовољан ниво улагања државе у образовну и научно-истраживачку делатност, што се посебно рефлектује на могућност набавке извора литературе, библиотечких и рачунарских ресурса	+
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

- Повећати учешће средства за обезбеђивање потребних библиотечких и информатичких ресурса;
- Повећати покривеност курикулума уџбеницима;
- Обезбедити Wi-Fi покривеност целог факултета;
- У поступку дефинисања финансијског плана пословања Факултета потребно је повећати учешће средстава за набавку и обнављање фонда Библиотека.

Табеле и прилози за Стандард 9:

[Прилог 9.1.](#) Општи акт о уџбеницима (Правилник о издавачкој делатности)

[Прилог 9.2.](#) Правилник о раду Библиотека Филозофског факултета

[Табела 9.1.](#) Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

[Табела 9.2.](#) Попис информатичких ресурса

[Табела 9.3.](#) Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм

[Табела 9.4.](#) Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Опис стања

Статутом Филозофског факултета (доступан у електронској форми на интернет страници Факултета: http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta) прецизно су дефинисане надлежности и одговорности органа Факултета, а самим тим и структура и одговорности унутар посебних програма. Одељењем за историју руководи управник одељења који се бира на сваке 3 године, а углавном је пракса да то буде наставник са звањем редовног професора. Поред тога што је улога Управника да води Седнице одељења, изабрани наставник је и координатор програма докторских академских студија, па и одговорно лице за управљање овим програмом. Такође, међу наставницима се бирају и представници Комисија Филозофског факултета којих укупно има 13: Кадровска комисија, Статутарна комисија, Комисија за наставу, Комисија за докторске студије, Комисија за студентска питања, Комисија за научноистраживачки рад, Комисија за библиотеке, Комисија за информатику, Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Комисија за наставну, научну и техничку документацију, Финансијска комисија, Декански савет и Етичка комисија (<http://www.f.bg.ac.rs/zaposleni/komisije>), чија је улога заступање одељења у раду поменутих комисија. Они се бирају на сваке 3 године.

Стално запослени ненаставни радници

Од ненаставног особља искључиво на Одељењу за историју запослена је једна особа као секретар одељења и четири особе са радним местом библиотекара. Обавеза секретара је координација наставника са Службом за административне послове и другим органима Факултета. Дужности библиотекара су регулисане *Правилником о раду библиотека* ([Прилог 9.2.](#)). Одељење за историју, као и друга одељења, научне и наставне јединице користи и услуге другог ненаставног особља које је запослено на Факултету.

Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Редни број	Назив организационе јединице	Укупан број
1.	Секретар Факултета	1
2.	Служба за правне, кадровске и административне послове	10
3.	Служба за студентске послове	5
4.	Библиотека	21
5.	Служба за финансијско-материјалне послове	6
6.	Служба за техничке послове	25
7.	Секретари одељења	10
8.	Рачунарски центар	6
9.	Остало ненаставно особље	6
Укупно		90

Детаљан приказ ненаставног особља дат је у посебној листи ненаставног особља ([Табела 10.1.](#))

Праћење и оцењивање квалитета организације и управљања Одељењем је стална активност, а предвиђено је да се спроводи путем анкета (запослених и студената) и извештаја о раду Одељења. На основу спроведених анализа, органи управљања доносе мере за унапређење рада. Мере се доносе у виду одлука органа Одељења које се доносе на Одељенским седницама. Остале мере се предузимају у виду налога за рад, појединачних решења и обавезујућих инструкција. Декан утврђује потребе за ангажовањем ненаставног особља, полазећи од тога да се рад и пословање Факултета одвија у континуитету, ефикасно и рационално. Услови заснивања радног односа ненаставног особља су дефинисани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места на Филозофском факултету. Поступак заснивања радног односа ненаставног особља је регулисан Законом о раду и може се спровести под условом да је радно место предвиђено општим актом о систематизацији и ако су обезбеђена средства за његово финансирање.

Наставници, ненаставно особље, студенти и шира јавност имају могућност да у континуитету прате и оцењују рад и деловање управљачког, наставног и ненаставног особља. Ове активности спроводе се кроз учешће представника Студентског парламента на Одељенским седницама и анкете које спроводи Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање су доступне јавности ([Прилог 10.2.а](#) и [Прилог 10.2.б](#)).

Ненаставно особље Факултета има прилике за професионално усавршавање и образовање на интерним семинарима и тренинзима, као и кроз похађање специјализованих екстерних семинара из одговарајућих области рада (COBISS, библиотечка обука, семинари из области финансија и рачуноводства, јавних набавки, противпожарне заштите и кадровских послова).

SWOT анализа квалитета управљања програмом докторских академских студија историје и ненаставне подршке

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа	++	Иако се редовно врши праћење и оцењивање рада управљачких органа, као и ваннаставних јединица, не доносе се мере за унапређење	+
Добра координација рада служби за ненаставну подршку	++	Не постоји прецизна дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља	++
Добра координација секретара одељења	+++		
Управљање је у складу са Законом, Статутом и правилницима који регулишу управљање наставним и научним јединицама	+++		
У процесе управљања и одлучивања укључени су и наставници и студенти	++	Неукључивање ненаставног особља у пројекте и активности	++
Праћење и оцењивање квалитета управљања установом	++		
Усвојен Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места на Филозофском факултету	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
		Све већа оптерећеност Службе за студентске послове, Службе за опште послове, Службе за финансијско-материјалне послове, првенствено због сложеније документације	+++

Међународни програми за јачање управљачког капацитета високообразовних институција	++	Тешкоће у финансирању високог образовања од стране ресорног министарства	+++
Обука ненаставног особља у оквиру наменски припремљених програма	+	Преоптерећеност ваннаставних служби у појединим периодима (упис студената, крај академске године, одржавање научних скупова на факултету)	+++
		Тешка економска ситуација и стагнација у запошљавању ненаставног кадра	+++
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

- Донети мере унапређења рада управљачких органа;
- Боље организовати рад ваннаставних служби у појединим периодима (пријем и упис студената, одржавање научних скупова на факултету...);
- Увести услове за награђивање ненаставног особља;
- Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом;
- Дефинисати услове и омогућити усавршавање и напредовање запослених у службама ваннаставне радне јединице;
- Дефинисати стандарде, надлежности и процедуре одговарајућим актима.

Табеле и прилози за Стандард 10:

[Табела 10.1.](#) Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

[Прилог 10.1.](#) Шематска организациона структура Филозофског факултета

[Прилог 10.2.а](#) Анализа резултата анкета студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

[Прилог 10.2.б](#) Анализа резултата анкета наставног особља о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

На Универзитету у Београду – Филозофском факултету посебна пажња се посвећује квалитету основних инфраструктурних ресурса – простора и опреме. У складу са бројем студената на програму докторских академских студија, организују се предавања и вежбе у учионицама различитих капацитета.

За извођење студијског програма докторских академских студија обезбеђени су потребни кадровски, просторни, технолошки и библиотечки ресурси. Факултет располаже амфитеатром, учионицама, компјутерском лабораторијом, библиотекама, читаоницама и другим простором потребним за реализацију студијског програма.

Одељење поседује одговарајућу техничку опрему: компјутере, видео-пројекторе, штампаче итд. Све учионице опремљене су компјутерима и LCD пројекторима. Студенти имају на располагању и рачунарске учионице, са могућношћу коришћења интернет мреже. Обезбеђена је сва потребна техничка опрема за савремено извођење наставе.

Библиотека Одељења располаже богатим фондом библиотечких јединица, који обухвата сву релевантну литературу предвиђену програмима студијских предмета. За сваки предмет постоји довољан број примерака уџбеничке и друге литературе.

SWOT анализа квалитета простора и опреме

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Адекватно опремљене компјутерске учионице неопходне за обуку студената	++	Непостојање свих, за наставу потребних, софтвера и мрежних каблова за све рачунаре	++
Континуирано праћење и усклађивање капацитета простора и опреме са потребама наставног процеса на докторским академским студијама	++		
Неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама	+++	Слабе wifi мреже у ходнику	+
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Унапређивање и иновирање информатичке опреме могуће је кроз реализацију међународних научних пројеката и пружања услуга трећим лицима	++	Зграда Факултета је стара и тешко је предвидети неопходна средства потребна за текуће и инвестиционо одржавање исте	++

Опремање читаоница додатним рачунарима и додатном техничком опремом	++	Недовољно финансијских средстава за замену информационо-комуникационе опреме која брзо застарева	++
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11:

- Потребно је обезбедити свим наставницима и сарадницима компјутере са одговарајућим софтвером као основно средство за рад, као и наставити са опремањем већег броја учионица са компјутерском опремом;
- Обезбедити климатизацију свих кабинета, слушаоница и читаоница;
- Потребно је обезбедити опрему за ометање телекомуникационих сигнала у амфитеатрима и већим учионицама током испитних рокова.

Табеле и прилози за Стандард 11:

[Табела 11.1.](#) Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

[Табела 11.2.](#) Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научно-истраживачком раду

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

Опис тренутне ситуације

У оквиру програма докторских академских студија историје студенти имају могућност да активно учествују у процесима провере и унапређења квалитета и тиме обезбеђује њихову значајну улогу у процесу обезбеђивања квалитета. Уз то, представницима студената је обезбеђена могућност учествовања у раду Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Статутарне комисије, Комисије за наставу и другим телима и органима Факултета ([Прилог 13.1](http://www.f.bg.ac.rs/files/akta/Posl-StParl.pdf)). Одељење сарађује и пружа подршку раду Студентском парламенту, који својим Пословником (<http://www.f.bg.ac.rs/files/akta/Posl-StParl.pdf>), поред осталог, предвиђа учествовање у поступку самовредновања Факултета као и разматрање питања и спровођење активности у вези са обезбеђивањем и оценом квалитета наставе, реформом студијских програма, анализом ефикасности студирања, утврђивањем ЕСПБ бодова, унапређењем мобилности студената, подстицањем научно-истраживачког рада студената, заштитом права студената и унапређењем студентског стандарда.

Обезбеђивање учешћа и утицаја студената на процес самовредновања и провере квалитета се остварује следећим поступцима:

- Укључивањем представника студената у рад Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање;
- Организовањем и спровођењем анкетања студената као обавезног елемента у поступку самовредновања Факултета и Одељења;
- Укључивање студената у процесе осмишљавања и реализације развоја студијских програма.

SWOT анализа улоге студената у самовредновању и провери квалитета

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Активно учешће студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање	+++	Незаинтересованост одређеног броја студената за квалитетно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета	+++
Кроз анкету студенти активно учествују у евалуацији програма докторских академских	+++		

студија историје			
Редовно учешће представника студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање и другим телима и органима Факултета	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Увођење корективних мера за решавање неусаглашености са стандардима квалитета које могу да допринесу подизању свести студената о њиховој улози у обезбеђењу квалитета на програму докторских академских студија	+++		
Унапређење сарадње са колегама и њиховим послодавцима, у циљу добијања прецизнијих повратних информација које могу да утичу на унапређење квалитета студијских програма	+		
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

- Потребно је спроводити континуирани рад на едукацији студената о значају процеса обезбеђивања квалитета, начина његовог функционисања, као и њихове улоге у самовредновању и обезбеђивању квалитета;
- Потребно је наћи начине за повећање заинтересованости студената докторских академских студија за укључивање у активности везане за унапређење квалитета на Одељењу и Факултету у целини.

13.4. Табеле и прилози за Стандард 13

[Прилог 13.1](#) Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

Опис стања

Праћење и провера квалитета на програму докторских академских студија историје се обавља на крају сваког семестра у оквиру провере квалитета и самовредновања које се обавља на нивоу целог Факултета. Одговорни актер за спровођење анкете је Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање на Факултету. Комисија, у сарадњи са управником одељења и предметним наставницима и сарадницима организује, контролише и унапређује рад на:

- спровођењу утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђивање квалитета Факултета;
- обављању периодичне провере и самовредновања нивоа квалитета током којих сагледава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета.

Комисија је укључена у спровођење интерних и екстерних провера квалитета у циљу акредитације, надзора или реакредитације високошколске установе, студијских програма и диплома. Студенти су чланови Комисије, те имају активну улогу у доношењу и спровођењу Правилника и Стратегије за обезбеђивање квалитета. Правилницима и Стратегијом за обезбеђивање квалитета утврђен је начин и поступак самовредновања студија, студијских програма, рада наставног и ненаставног особља и услова рада као дела стратегије Факултета за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студија свих студијских програма. Ови документи садрже: део о вредновању од стране студената, део о вредновању запослених на Факултету. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анектирања студената. Поред Правилника и усвојене Стратегије за обезбеђивање квалитета и именовања Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање, а ради унапређења стандарда квалитета рада, Филозофски факултет је усвојио различите процедуре и мере и прецизно је одредио субјекте обезбеђивања квалитета:

- усвојио је стандарде и поступке за обезбеђивање и унапређење квалитета рада;

- усвојио је план рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета;
- усвојио је поступке који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе;
- усвојио је поступке и процедуре којима Факултет крајем сваког семестра спроводи анкете студената о свим сегментима квалитета педагошког рада наставника и сарадника на Факултету;

Наставници програма докторских академских студија историје обезбеђују примену утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета поштујући Статутом предвиђене обавезе руководства Факултета, Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање, катедри и стручних служби.

О самовредновању се сачињавају извештаји настали на основу резултата анкета са студентима на свим студијским програмима, које Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање представља јавности, а Наставно-научно веће, односно Савет Факултета усваја након разматрања и анализе презентованих налаза.

Сви прописи се налазе на интернет адреси: http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta.

Извештаји о самовредновању Филозофског факултета, укључујући и последњи из 2019. са документацијом налазе се на Интернет адреси: <http://www.f.bg.ac.rs/zaposleni/fajlovi>

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Успостављен онлајн систем анкетирања	++		
Формирана база података од значаја за периодичне провере квалитета	+++		
Постоји утврђена методологија за спровођење контроле квалитета и испуњености стандарда	+++		
Сва усвојена документа везана за контролу квалитета доступна су јавности на интернет страници Факултета	+++		
Активно ангажовање студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
		Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање нема довољан капацитет рада, јер јој недостаје административно-техничка подршка	++

Факултет има веће информатичке могућности које се могу искористити у процесу контроле квалитета и испуњености стандарда	++		
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

- Руководство Факултета би требало наменски да ангажује ненаставно особље, које би дало техничку подршку контроли квалитета и испуњености стандарда;
- Потребно је обезбедити бољу софтверску, техничку и административну подршку контроли квалитета и испуњености стандарда;
- Потребно је обезбедити адекватна средства за рад на пословима контроле квалитета у буџету Факултета;
- Интензивирати постојеће и успоставити нове видове сарадње са иностраним универзитетима;
- Предузимање адекватних мера како би се студенти стимулисали да се активније укључе у процес контроле квалитета.

Табеле и прилози за Стандард 14

[Прилог 14.1.](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

СТАНДАРД 15. КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

Законом о високом образовању утврђен је садржај студијских програма. Стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија утврђена је структура и остали елементи. Докторске студије регулисане су *Правилима докторских студија* и Статутом факултета. За праћење и унапређење квалитета докторских студија надлежна је Комисија за докторске студије. Осим Комисије за квалитет докторских студија надлежни су и: декан, продекан за наставу, Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, управници одељења и наставници који учествују у реализацији програма докторских студија Филозофског факултета.

На Одељењу за историју Филозофског факултета Универзитета у Београду докторске студије се изводе на научно утемељеним програмима према наставним плановима који су у потпуности усклађени са Стандардима за акредитацију докторских студија. Као још један спремности високошколске установе за спровођење докторских студија говори и податак да је велики број наставника активно ангажовано на научно-истраживачким пројектима. Квалитет научно-истраживачког рада наставника у складу је са условима дефинисаним акредитацијом. Сарадња са научно-истраживачким установама остварује се кроз бројне пројекте.

Студенти докторских студија саопштавају радове на домаћим и међународним научним конференцијама, као и у домаћим и међународним часописима. Студенти су такође укључени у развој матичних научних области кроз учешће у домаћим и међународним научно-истраживачким пројектима.

Наставни процес на докторским студијама, између осталог, реализује се са циљем развоја вештина и спретности у употреби знања, а уз поштовање принципа етичког

кодекса и добре научне праксе. У циљу непрекидног праћења напредовања студената у стеченим знањима и вештинама менторски рад се стално унапређује и стимулише. Напредовање студената при савладавању студијског програма докторских студија вреднује се ЕСПБ бодовима. Сталним праћењем и мотивисањем рада наставника број потенцијалних ментора из године у године расте. Повећање број ментора у односу на број студената утиче на мању оптерећеност ментора, а самим тим и квалитетнији рад са мањим бројем студената. Избор ментора реализује према дефинисаним правилима.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија историје и представља самостални и оригинални научноистраживачки рад кандидата монографског типа. Студент може да пријави предлог теме докторске дисертације у трећем семестру докторских студија. Пријаву теме докторске дисертације разматра Одељење и предлаже ментора и Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације. Студент који је завршио израду докторске дисертације подноси је на оцену уколико је испунио све услове предвиђене студијским програмом докторских студија и има најмање један објављен рад у научном часопису са листе министарства надлежног за послове науке.

У Библиотеци Одељења за историју Филозофског факултета трајно се чувају штампане верзије одбрањених докторских дисертација. Дигитални репозиторијум у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских дисертација, односно докторских уметничких пројеката заједно са извештајем комисије за оцену доктората, подацима о ментору и саставу комисије и подацима о заштити ауторских права (сви наведени подаци јавно су доступни на следећој адреси):

<https://uvidok.rcub.bg.ac.rs/handle/123456789/40>

Сви ови подаци су јавно доступни на сајту Факултета у току увида јавности, а након тога у стручној служби.

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ		
Дуга традиција извођења наставе и наставно-истраживачког рада	+++		
Континуирано осавремењавање предмета и увођење нових	+++		

Компетентни и мотивисани наставници и сарадници	+++		
Велики број потенцијалних ментора са одговарајућим квалификацијама	+++	Одсуство обавезне стручне праксе	++
Доступност информација о садржини предмета и једноставној и ефикасној комуникацији са наставницима и менторима	++	Усавршавање и усклађивање постојећих правила докторских студија са насталим променама	+++
Укљученост докторанада у научно-истраживачке пројекте	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
		Нелојална конкуренција у окружењу која урушава звање доктора наука	+++
Већа сарадња са послодавцима у циљу праћења квалитета студијских програма	++	Изоштајање адекватне финансијске подршке од стране државе за одређене активности које иду уз мобилност студената	++
Јака подршка управе Факултета за унапређење квалитета студијских програма	++		
Већа сарадња са послодавцима у циљу праћења квалитета студијских програма	+++		
Праћење професионалног развоја бивших студената и јачање континуиране сарадње са бившим студентима	++		
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 15:

- Анализе и евалуације планова и програма докторских студија;
- Израде плана континуиране модернизације садржаја, као и наставе и учења, што обухвата унапређење организационих вештина;
- Осавремењивање учионица на Одељењу;
- Оснаживање стручне праксе и њено интензивирање код студената ДАС;
- Интензивирати постојеће и успоставити нове видове сарадње са иностраним универзитетима.
- Предузимање адекватних мера како би се студенти стимулисали да се активније укључе у процес контроле квалитета.

Табеле и прилози за стандард 15:

[Табела 15.1.](#) Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија

[Табела 15.2](#) Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

[Табела 15.3](#) Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе и студијских програма

[Прилог 15.1](#) Правилник докторских студија

[Прилог 15.2](#) Извод из Статута који регулише докторске студије

[Прилог 15.3](#) Правилник о избору ментора

[Прилог 15.4](#) Поступак израде и одбране докторске дисертације и докторског уметничког пројекта